

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Poziom:

studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Wykład monograficzny

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Kino religijne

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot podstawowy i kierunkowy

Przedmiot obieralny:

tak

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr letni

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: dr Monika Maszewska-Łupiniak;

Koordinator sylabusu:

dr Monika Maszewska-Łupiniak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
  - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia drugiego stopnia (magisterskie

uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni

◦ [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;

Wymagania wstępne:

Sugerowana jest znajomość z podstaw wiedzy o filmie lub przedmiotu pokrewnego.

Cele:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu historii i poetyki kina religijnego, związkami kinematografii z religijnością oraz wybranymi formułami duchowości obecnymi w kinie; rozwijanie umiejętności krytycznej oceny dzieł filmowych.

Treści kształcenia:

Wiedza na temat podstawowych zagadnień z historii i poetyki kina religijnego oraz obecności w filmach tropów odsyłających do problematyki szeroko rozumianej duchowości, sposobów obrazowania elementów sacrum w kinie i struktur ich odbioru.

Zakres tematów:

T_1. Religijność na ekranie i film religijny.

T_2. Podstawowe koncepcje filmoznawcze ujmujące zagadnienia z poetyki kina religijnego.

T_3. Struktury odbioru filmu religijnego.

T_4. Inspiracja biblijna w kinie.

T_5. Film biblijny.

T_6. Ekranowe wizerunki Jezusa Chrystusa.

T_7. Sacrum i duchowość w kinie.

T_8. Projekcja i analiza fragmentów wybranych filmów o tematyce religijnej i sakralnej, m. in.: R. Bresson Dziennik wiejskiego proboszcza (1950); C. T. Dreyer Dzień gniewu (1943), Słowo (1954); A. Tarkowski Andriej Rublow (1965), Ofiarowanie (1986); I. Bergman Siódma pieczęć (1956), Goście Wieczery Pańskiej (1962); L. Bunuel Viridiana (1961); G. Axel Uczta Babette (1987); B. Beresford Czarna suknia (1991); M. Scorsese Ostatnie kuszenie Chrystusa (1988); M. Gibson Pasja (2004); J. Lejtes, Pod Twoją obronę (1933); M. Waszyński Dybuk (1937); J. Kawalerowicz Matka Joanna od Aniołów (1960); K. Kieślowski Dekalog (1989); J. Łukaszewicz Faustyna (1994); M. Kwieciński Biała sukienka (2003); M. Szumowska W imię (2013).

Efekty kształcenia:

WIEDZA:

Ew_1. Student zna i rozpoznaje najważniejsze filmy z zakresu kina religijnego; rozumie logikę procesu historycznofilmowego, w ramach którego zaistniały przedstawiane zjawiska (K_W06).

Ew_2. Student zna i rozumie wzajemne związki między kinem a całością kultury oraz umieszcza analizowane zjawiska we właściwych im kontekstach społecznych, politycznych i kulturowych (K_W07).

Ew_3. Student zna i rozróżnia konwencje estetyczne, sposoby reprezentacji, formy i style charakterystyczne dla filmów o tematyce religijnej i sakralnej (K_09).

UMIEJĘTNOŚCI:

Eu_1. Student potrafi interpretować i oceniać najważniejsze filmy religijne oraz zjawiska z zakresu kultury filmowej (K_U02).

Eu_2. Student umie formułować i wyrażać własne sądy na temat filmów z zakresu kina religijnego (K_U05).

Eu_3. Student potrafi rozpoznać i opisać wzajemne związki między światem filmu a innymi dziedzinami sztuki oraz znajduje dla interpretacji zjawisk odpowiednie konteksty religijne, społeczne i kulturowe (K_U07).

KOMPETENCJE:

Ek_1. Student docenia tradycję kina religijnego i dziedzictwo kulturowe, jakie ono stanowi (K_K05).

Ek_2. Student jest gotowy do rozwoju krytycznej postawy wobec wytworów współczesnej kultury (K_K06).

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1. Metoda podająca - wykład informacyjny, prezentacja multimedialna;

M_2. Metoda eksponująca – film;

M_3. Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Student zobowiązany jest do zaznajomienia się z treściami podawanymi na wykładzie oraz aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Studenci, którzy chcą uzyskać ocenę z przedmiotu zobowiązani są do ustnej lub pisemnej formy wypowiedzi na jeden z samodzielnie opracowanych tematów z zakresu kina religijnego

Lektury podstawowe:

Światowa Encyklopedia Kina Religijnego, red. M. Lis, A. Garbicz, Kraków 2007;

K. Kornacki, Kino polskie wobec katolicyzmu, Gdańsk 2004;

M. Marczak, Poetyka kina religijnego, Kraków 2000;

E. Modrzejewska, Kino i religia, Warszawa 1987;

Ukryta religijność kina, red. M. Lis, Opole 2002;

M. Lis, 100 filmów biblijnych, Kraków 2005; Figury Chrystusa w Dekalogu K. Kieślowskiego, Opole 2007;

I. Kolasińska, Film biblijny [w:] Wokół kina gatunków, red. K. Loska, Kraków 2001;

Poszukiwanie i degradowanie sacrum w kinie, red. M. Przyłipiak, K. Kornacki, Gdańsk 2002;

Sacrum w kinie. Dekadę później, red. S. Konefał, M. Zelent, K. Kornacki, Gdańsk 2013;

P. Schrader, Transcendental Style in Film: Ozu, Bresson, Dreyer, Angeles-London 1972;

M. Sokołowski, Kościół, kino, sacrum. W poszukiwaniu definicji filmów o tematyce religijnej, Olsztyn 2002;

Marek Sokołowski: Cieśla z Nazaretu: filmowe transfiguracje wizerunku Jezusa,

Kultura i Edukacja 2001, nr 2; Filmowe wizerunki postaci Jezusa, Przegląd Humanistyczny, 2002 nr 3;

Kino i sacrum, Kultura i Edukacja 2002, nr 2;

Dorota Skotarczak, Dzieje biblijne w dziejach kina, W Drodze 1998, nr 3;

Krzysztof Kornacki: Pokazać Boga: Jezus Chrystus na ekranie, Kino 2004, nr 3; Polskie modlitwy, W Drodze 2002, nr 2;

P. Coates, To może być Jezus: o Chrystusie i figurach Chrystusa, Kwartalnik Filmowy 2004, nr 45.

Lektury uzupełniające:

A. Helman, Dziennik wiejskiego proboszcza Bressona. Problemy adaptacji, Kino 1993, nr 2-3;

M. Dopartowa, Czy kino może nawrócić? Wokół Pasji M. Gibsona, Kraków 2004;

I. Kolasińska, Misja Jezusa wg. P. P. Pasoliniego [w:] Pasolini: tak pięknie jest śnić, red. A. Pitrus, Kraków 2002;

A. Morstin-Popławska, Płacz nad obrazem. Problematyka kiczu religijnego w filmie J. Łukaszewicza Faustyna, Kwartalnik Filmowy 2004, nr 45;

S. Bobowski, Bóg-człowiek w wizji M. Scorsese i N. Kazantzakisa, Studia Filmoznawcze 2004, nr 25;

Z. Benedyktowicz, *Maria i Marta (Uwagi o Uczcie Babette)*, Polska Sztuka Ludowa. Konteksty 1992, nr 3-4;

Beata Pieńkowska, *Ikona czy człowiek: filmy o Janie Pawle II*, Kino 2006, nr 11;

Władysław Leszczyński, *Kościół i film – wczoraj i dziś (1895-1988)*, Kino 1989, nr 5;

Andrzej Luter, *Ksiądz w polskim filmie*, Kino 2001, nr 9;

T. Spidlik, *Religijne podłoże filmów Tarkowskiego*, Kwartalnik Filmowy 1995, nr 9-10.

Uwagi: